

Modvirker høj proteinpris ved at sænke proteinprocenten

SIDE 2

Strategi med kaffepletter og kagekrummer

SIDE 3

Tastum Jersey spreder risikoen mest muligt

SIDE 4

FOTO: SEGES

Sprang ud i at krydse Holsteinbesætningen og har ikke fortrudt

For fem år siden sprang Mogens Hjort Jensen ud i at krydse sin Holstein-besætning på knap 500 køer. Han valgte strategien KombiKryds for at have mulighed for at fortryde. Det har han ikke gjort.

Ligesom så mange andre kunne Mogens Hjort Jensen godt lide at se på sine renrace Holstein-køer. Alligevel traf han for fem år siden beslutningen om at gå i gang med at krydse sin besætning.

"Jeg gjorde mig selvfølgelig mange tanker. At krydse har af en eller anden grund et skidt image, og min far brugte 30 år på at gøre besætningen ren, efter at der var krydset Rød ind i den. Så han syntes, det var en dårlig ide", fortæller Mogens Hjort Jensen.

At han alligevel kastede sig ud i det, er der flere årsager til:

"Det, der betyder noget for mig, er, at det er så nemt som muligt at passe dyrene, og at de holder længst muligt. Samtidig så jeg flere og flere eksempler på, at mange havde gavn af krydsning og fik lavet nogle stærke dyr. SEGES' SimHerd beregninger viste desuden, at krydsninger sagtens kunne følge med i ydelse," fortæller Mogens Hjort Jensen.

Han bed også mærke i beregninger, der angav, at man kunne øge dækningsbidraget med 1.000 kr. pr. ko.

Krydsning for tøsederenge

For at helgardere sig valgte han at satse på krydsningsstrategien KombiKryds, hvor man beholder en kerne af renrace dyr. Til de første kryds bruger han Rød og til andet kryds Montbéliarde. De bedste dyr bruges til den rene kerne, så de hele tiden bliver bedre, og de ringeste til krydsningerne. Halvdelen af køerne insemineres med Blåkvæg eller Angus for at lave bedre kalve til slagt.

"Jeg kalder det krydsning for tøsederenge, fordi vi med den rene kerne til enhver tid kan komme tilbage til en ren besætning i løbet af få år," fortæller Mogens Hjort Jensen.

Over 500 kr. mere i DB pr. ko

Han overvejer dog ikke umiddelbart at gå tilbage til en ren besætning.

"Mine resultater viser, at krydsningskøerne malder det samme som de renrace – dvs. 13.400 kg EKM.

Reproduktionen er også bedre end for de renrace, og det selvom krydsningerne er lavet på de ringeste dyr. Om holdbarheden også er bedre, ved vi selvsagt først om nogle år," forklarer han.

I forhold til økonomien lå Mogens Hjort Jensen fra start på et højt managementniveau. Så 1.000 kr. mere i DB pr. ko er nok ikke realistisk, mener han.

"Men at vi kommer et godt stykke over de 500 kr., som SimHerd-beregninger viser for vores besætning, er jeg ikke i tvivl om. Ikke mindst fordi forsøg i både Danmark og USA viser, at foderudnyttelsen også bliver 3-4 pct. bedre," forklarer han.

Viking styrer avlsplanen

For at styre strategien laver Viking avlsplanen for Mogens Hjort Jensen.

"Det er helt nødvendigt med en avlsplan. Det skal jo ikke fylde i hverdagen, hvad der insemineres med. Tre-fire gange årligt tjekker vi sammen op på, om planen skal justeres. Viking er meget fokuserede på, om noget ikke virker, som det skal, så vi hurtigt kan få rettet op på det," forklarer han.

Mogens Hjort Jensen benytter styringslister i DMS til bl.a. at styre de forskellige slags kalve.

Far har overgivet sig

Alt i alt er Mogens Hjort Jensen meget tilfreds med sin brogede besætning.

"Selvfølgelig skal man vænne sig til, at køerne ser anderledes ud. De ser lidt federe ud, men de er knap så høje og lange, så de kan faktisk bedre være i malkestalden," fortæller han.

Dyrlægen, som i starten rystede på hovedet ad de anderledes køer, har da også erkendt, at det er en fin besætning. Det samme har Mogens Hjort Jensens far.

/KIRSTEN MARSTAL, KFM@SEGES.DK

KONKURRENCEEVNE

– en del af L&F Kvægs strategi 2023

Modvirker høj proteinpris ved at sænke proteinprocenten i rationen

En sænket proteinprocent i rationen påvirker hverken ydelsen eller fedt- og proteinprocenten i mælken hos Jesper Arnth. Foto: Privat.

Jesper Arnth er godt tilfreds med at trappe køerne ned i protein, fordi det både gavner miljøet og giver en årlig besparelse på 84.000 kr. Og køerne – de fortsætter upåvirket med samme ydelse, protein- og fedtprocent.

På grund af de høje priser på non-GM-protein havde mælkeproducent Jesper Arnth længe leget med tanken om at sænke proteinprocenten i foderrationen til sine 540 holstein-køer. Derfor sprang han til med det samme, da SEGES spurgte, om han ville være med i et forsøg, som gik ud på netop det.

"Jeg syntes, det kunne være spændende at få sat tal på, hvad der skete, og følge det tæt," fortæller han.

Med Jespers deltagelse i forsøget blev køerne på Vittarpgård fra den ene dag til den anden sat ned fra 17 pct. protein i rationen til 16,5. Det skete ved at udskifte ca. 200 g sojaskrå og 300 g rapsskrå pr. ko pr. dag med 500 g majsmeal.

En god oplevelse

Planen blev lagt i samråd med konsulenten Bruno Due fra SAGRO. Og for Jesper – og køerne – blev det en god oplevelse.

"Forsøgsperioden forløb i 3,5 uge. Jeg må sige, at jeg er overrasket over, at det overhovedet ikke gik ud over ydelsen, som fortsatte på 11.750 kg EKM. Og ikke mindst er jeg overrasket over, at det heller ikke påvirkede hverken fedt- eller proteinprocent i mælken," fortæller han.

Som en del af forsøget skulle han trappe op til startniveau igen. Men nu hvor forsøget er slut, er han i gang med en langsom nedtrapping og kører i øjeblikket på 16,7 pct. Han sigter mod at komme ned på 16,5 pct.

"Jeg synes, det er dejligt, at der kommer fokus på nogle af de områder, hvor vi rent faktisk kan gøre noget for miljøet."

Mælkeproducent
Jesper Arnth

"Jeg vil gerne have et længere træk i foder-skifte, så jeg er sikker på, at køerne følger med på lang sigt," forklarer han.

Sparer 84.000 kr. på foderudgifter

Jesper Arnth tøver ikke med at anbefale andre at kaste sig ud i at reducere proteinprocenten.

"Der er ingen tvivl om, at man roligt kan gå ned på 17 pct., og så kan man jo se, om man vil forsøge at gå længere ned. Men jeg tror, det kommer helt af sig selv med de foderpriser," smiler han.

For hans eget vedkommende vil reduktion til 16,5 pct. økonomisk betyde, at han med sin nuværende foderkontrakt opnår en årlig besparelse på 84.000 kr. og dermed opretholder status quo på sin foderudgift. Med de nuværende priser på 4,30 kr. for non-GM-soja og 2,2 kr. for rapsskrå svarer det til en besparelse på 120.000 kr. om året

Gavner økonomi og miljø på én gang

Overordnet er Jesper Arnth rigtigt godt tilfreds med, at SEGES sætter fokus på og opfordrer mælkeproducenterne til at køre med max. 17 pct. protein, så ammoniakfordampningen reduceres.

"Jeg synes, det er dejligt, at der kommer fokus på nogle af de områder, hvor vi rent faktisk kan gøre noget for miljøet. Vi får så ofte skudt alt det i skoene, som vi ikke gør noget ved," siger han.

"Og når det så både gavner økonomi og miljø på én gang – så er det da bare super," slutter Jesper Arnth.

SEGES anbefaler, at alle mælkeproducenter fodrer med max. 170 g råprotein/kg tørstof, og opfordrer til at gøre en indsats for at sænke niveauet i foderplanerne. Det vil mindske udledningen af ammoniak fra dansk kvægbrug.

/KIRSTEN MARSTAL, KFM@SEGES.DK

BÆREDYGTIGHED

– en del af L&F Kvægs strategi 2023

HUSK AT SLÅ STRØMFUNKTIONEN I DIN MALKERBOT FRA

Fødearestyrelsen vil fremover kontrollere, at den ulovlige strømfunktion i malkerbotter er slået fra.

Fødearestyrelsen er blevet opmærksom på, at der også i danske malkerbotter er en strømfunktion til at få dyret til at forlade robotten. Da alle former for brug af strøm til at styre køerne i staldene er ulovligt i Danmark, skal denne funktion naturligvis være slået fra.

Hvis du er i tvivl, om funktionen er slået til på dine robotter, er du velkommen til at kontakte dit lokale AMS-servicecenter, der kan hjælpe med at frakoble funktionen.

Det er endnu usikkert, hvordan Fødearestyrelsen vil sanktionere på området. SEGES har anbefalet styrelsen en dialogbaseret kontrol, hvor man i fællesskab med landmanden sætter fokus på emnet.

/VIBEKE FLADKJÆR NIELSEN, VFN@SEGES.DK

Strategi med kaffeletter og kagekrummer

Hos Niels Hedermann er virksomhedens strategi en fast del af dagligdagen. Faktisk kan han slet ikke slippe for den.

Skrivebordsunderlaget hos mælkeproducent Niels Hedermann i Brønderslev er lavet ganske særligt til ham. Ikke med børnetegninger eller ferie billeder, men med virksomhedens strategi som illustration. Det er her, Niels hver dag sætter sin kaffekop og tager sine kagekrummer.

"Vi har lavet en strategi, som er helt tæt på mig. Både fysisk, fordi jeg kigger på den hver dag, når jeg sidder her på kontoret, og i overført betydning, fordi den er skabt præcis til os og der, hvor vi er og gerne vil hen," forklarer Niels Hedermann om tankerne, der skal føre hans virksomhed Klovborg succesrigt frem mod 2023.

Generationskifte satte gang i overvejelserne

Strategiarbejdet begyndte, da generationskiftet bankede på, og gårdbestyrelsen gjorde det samme. Hvordan kommer I videre, og hvor skal I hen, lød spørgsmålene.

For at finde de rette svar satte far og søn gang i den proces, der i dag hedder Strategi Klovborg 2023. Her kan man blandt andet læse, at Klovborg senest i år 2023 skal være blandt de førende mælkeproducenter med fokus på indtjening, rationalisering og bæredygtighed. At mælkeproduktionen er blandt de 10 pct. bedst indtjenende.

Strategien hos Niels Hedermann går bl.a. ud på, at bundlinjen øges til 10 mio. kr. i resultat før skat. Foto: Clausen Graphic.

"Strategien er en rettesnor i hverdagen, og den er med til at minde os om, hvad vi vil opnå, og hvordan vi kommer derhen."

**Mælkeproducent
Niels Hedermann**

Og at bundlinjen er øget til 10 mio. kr. i resultat før skat.

"Det er en rettesnor i hverdagen, og den er med til at minde os om, hvad vi vil opnå, og hvordan vi kommer derhen. Og så giver den et godt helhedssyn, så vi optimerer hele vejen rundt. Det nytter jo ikke, at vi øger ét sted og tager et andet sted," siger han.

"Samtidig er det vigtigt for mig, at det er en dynamisk strategi, for når verden ændrer sig, er vi også nogle gange nødt til at justere på i strategien. Det er corona-situationen et godt eksempel på," fortsætter han.

Har sendt virksomhed på rette kurs

Som i mange andre strategier indeholder Klovborgs version også en række af de ord, som mange vil mene, man ellers kan kigge langt efter i ordbogen for landmænd: vision, mission, værdier,

strategiske mål og initiativer. Men ifølge Niels er det hele langt mere jordnært, end det kan lyde.

"Vi har defineret fire fokusområder, som er Kvægopdræt, Mælkeproduktion, Markbruget og Finansiering. Og det fungerer godt af mange årsager. Det giver nogle klare delmål, som vi har brug for undervejs, og det skaber motivation hos medarbejderne at vide, hvad vi sigter efter," forklarer Niels.

Han er ikke i tvivl om, at strategien har sendt virksomheden på rette kurs.

"Det har været virkelig, virkelig godt at lave den. Selvom vi har gjort det for vores egen skyld, er det også godt i forhold til kreditorer, der kan se, at virksomheden er professionelt drevet. Og jeg er ikke i tvivl om, at vi når i mål," fastslår han.

Og meget tyder på, at han har ret. Generationskiftet er på plads. Vejen til Top 10 målt på indtjening er væsentligt forkortet. De 10 mio. kr. i resultat før skat er inden for rækkevidde, inden vi skriver 2023. Og skrivebordsunderlaget? Det bliver liggende lidt endnu.

/KARINA BJØRN, KNN@SEGES.DK

KONKURRENCEEVNE
– en del af L&F Kvægs strategi 2023

Tastum Jersey spreder risikoen mest muligt

Der er intet kælvningsbesvær, når Charolais-/Jersey-krydsningerne skal til verden hos Thomas Houmøller Søgaard. Foto: SimHerd

Thomas Houmøller Søgaard har ikke aflivet Jersey-tyrekalve i seks år. Det afgørende for ham er at satse på flere afsætningskanaler.

Thomas Houmøller Søgaard, Tastum Jersey, satter bevidst på at gøre det så godt som muligt på forskellige områder for at undgå renrace Jersey-tyrekalve.

"Hvad nu hvis vi bare kørte fuld skrald på kønsortet sæd, så vi havde 200 kvier til salg, og markedet lukker ned? Der er altid et marked for lakterende køer, mens markedet for kvier går lidt op og ned. Og det skulle være sært, hvis det hele går galt på én gang," lyder argumentationen fra den økologiske mælkeproducent, der laver 70 kvier til eksport og 30 køer til salg om året.

Tre racer til krydsning

Hver år afsætter bedriften 230 krydsningskalve til en konventionel slagtekalveproducent, der laver Dansk Kalv. De aftager både tyre og kvier, og Tastum Jersey går målrettet efter at levere stærke kalve til ham.

"Vi sælger dem først ved fire uger, og min superdygtige kalveansvarlige Sara Christiansen lægger lige stor faglig stolthed i alle kalve," fortæller Thise-leverandøren.

"Det skulle være sært, hvis det hele går galt på én gang."

Mælkeproducent
Thomas Houmøller Søgaard

Vil gerne have Charolais-krydsninger

Slagtekalveproducenten vil gerne have Charolais-krydsninger. Tastum Jersey selv bruger Angus og

Murray Grey til egne krydsninger, som opfedes på naturpleje og lidt ringere græsmarker.

"Jeg synes, der er noget tilfredsstillende i ikke bare at lave mælk. Det er en god og sund udfordring, og så føjer det noget til historien om mælkeproduktionen. Det giver en mere hel fortælling, at vi også selv opfeder kalve og dermed følger dyrene til ende," lyder det fra Thomas Houmøller Søgaard.

/LONE SYLVEST SØGAARD, LSS@SEGES.DK

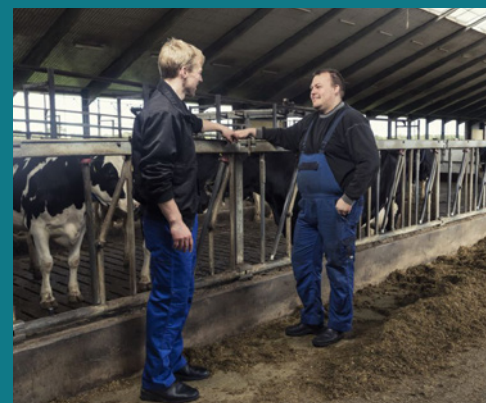
STRATEGI PÅ TASTUM JERSEY

520 køer, livstidsydelse: 40.000 kg

- Samtlige kvier insemineres med kønsortet sæd (KSS) 4 gange, herefter kødkvægssæd
- 45 pct. af køerne insemineres med KSS Jerseysæd
- 55 pct. af køerne insemineres med kødkvægssæd
- Ca. 230 Charolais-krydsninger, også kvier, sælges til slagtekalveproducent
- Ca. 60 ekstensive krydsninger og Jersey-stude opfedes på ejendommen eller sælges til hobbylandmænd.

SAMFUNDskonTRAKT
– en del af L&F Kvægs strategi 2023

WORKSHOP

Skab en attraktiv arbejdsplads for internationale medarbejdere

Få styrket dine kompetencer som leder af en international arbejdsplads.

At have medarbejdere fra flere forskellige lande giver spændende muligheder, men også risiko for, at man går fejl af hinanden i hverdagen. Derfor er god ledelse af internationale medarbejdere en vigtig opgave. Nu kan du få styrket dine kompetencer på området på en gratis workshop afholdt af SEGES. Her kan du udveksle erfaringer med kollegaer og hente konkrete værktøjer fra tre oplægsholdere: En landmand, en antropolog og Arbejdstilsynet.

Workshoppen fokuserer på:

- Rekruttering og oplæring
- Sprogbarrierer
- Sikkerhed og arbejdsulykker
- Kulturelle konflikter

/ASTRID STAMPE LOVE LADY, ASSL@SEGES.DK

Workshoppen afholdes:

Onsdag 2. juni kl. 16-21

Velas Vissenbjerg
Damsbovej 11
5492 Vissenbjerg

Der er begrænset antal pladser, så tilmeld dig allerede i dag på www.tilmeld.dk/bedreledelse2021

Workshoppen er en del af projektet "Bedre ledelse af internationale medarbejdere", som modtager finansiering fra Foreningen PlanDanmark. Projektet gennemføres af SEGES.